

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินยื่นคำร้องขอผ่อนชำระภาษีที่ค้างชำระเป็นงวด

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๓/๘๖๓๗ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กรณีที่ลูกหนี้มีภาษีค้างชำระตามมาตรา ๔๒ หากไม่ได้ชำระตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และได้มายื่นคำร้องขอผ่อนผันชำระภาษีค้างชำระเป็นงวดๆ ต่อเทศบาลตำบลเกาะสมุย นายกเทศมนตรีจะมีอำนาจเรียกลูกหนี้มาทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้และยินยอมให้ผ่อนชำระเป็นงวดๆ พร้อมกับค่าปรับ ๑๐ % ของภาษีค้างชำระ เป็นงวดๆ โดยกำหนดไว้มาก่อนไม่เกิน ๑๒ งวด หรือ ๑ ปี และนายกเทศมนตรีจะมอบอำนาจให้พนักงานเทศบาลเป็นผู้ลงนามในหนังสือรับสภาพหนี้แทนเจ้าหนี้ได้หรือไม่ โดยในปัญหานี้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ มีเจตนาให้เงินภาษีที่จัดเก็บได้เป็นภาษีของปีนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเร่งรัดให้ผู้ถูกประเมินชำระภาษีภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ถ้าเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติ ให้ผู้ถูกประเมินชำระเงินเพิ่มตั้งแต่วันที่ร้อยละ ๒.๕ จนถึงร้อยละ ๑๐ ภายใน ๔ เดือน ถ้ามิได้ชำระภาษีภายใน ๔ เดือน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระภาษีโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด และมาตรา ๓๘ ทวิ บัญญัติให้มีการผ่อนชำระภาษีได้ซึ่งตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ได้กำหนดเงื่อนไขว่า การผ่อนชำระภาษีในปีใดจะกระทำได้อีกเมื่อมีการยื่นแบบพิมพ์ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีนั้น และต้องแจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

๒. กรณีลูกหนี้มีค่าภาษีค้างชำระตามมาตรา ๔๒ และไม่ได้ชำระภาษีและเงินเพิ่มตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ได้มายื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระภาษีค้างชำระเป็นงวดๆ ต่อเทศบาลตำบลเกาะสมุยโดยทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้มาก่อนไม่เกิน ๑๒ งวด หรือ ๑ ปี เห็นว่าตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ไม่ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในประเด็นดังกล่าวเอาไว้

๓. สำหรับการรับสภาพหนี้เป็นกรณีที่ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง โดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกันหรือกระทำการใด ๆ อันปราศจากข้อสงสัยแสดงให้เห็นเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิ

เรียกร้อง และผลในทางกฎหมายของการรับสภาพหนี้ ก็มีได้ก่อให้เกิดสิทธิในการบังคับชำระหนี้ขึ้นใหม่แต่อย่างใด เป็นแต่เพียงการรับสภาพว่าเป็นหนี้กันอยู่จริงเท่านั้น เมื่อลูกหนี้รับสภาพหนี้แล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) กำหนดถึงผลไว้เพียงว่าทำให้อายุความสะดุดหยุดลง แล้วเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ที่ลูกหนี้รับสภาพต่อเจ้าหนี้ตั้งแต่วันที่เหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นสิ้นสุดไป

กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่าความเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือข้างต้นโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนเทศบาลตำบลเกาะสมุยเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยหารือมานั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นายกเทศมนตรีจะมีอำนาจเรียกผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีมาทำหนังสือรับสภาพหนี้และยินยอมให้ผ่อนชำระเป็นงวดๆ พร้อมกับค่าปรับร้อยละ ๑๐ ของภาษีค้างชำระ โดยกำหนดไว้ไม่เกิน ๑๒ งวด หรือ ๑ ปี ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๓๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ กำหนดให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี โดยให้นำค่าภาษีไปชำระต่อพนักงานเก็บภาษีภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน หากผู้มีหน้าที่เสียภาษีมิได้ชำระค่าภาษีภายในระยะเวลาดังกล่าว ค่าภาษีนั่นจะเป็นค่าภาษีค้างชำระตามมาตรา ๔๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ซึ่งต้องเสียเงินเพิ่มตามอัตราที่กำหนดในมาตรา ๔๓^๔ แห่ง

^๑มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำค่าภาษีไปชำระต่อพนักงานเก็บภาษีภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดโดยประกาศล่วงหน้าไว้ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

การชำระภาษีจะชำระโดยการส่งธนาคัตติ ตัวแลกเงินของธนาคารหรือเช็คที่ธนาคารรับรองทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังสถานที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยส่งจ่ายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ หรือโดยการชำระผ่านธนาคาร หรือโดยวิธีอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

การชำระภาษีให้ถือว่าได้มีการชำระแล้วในวันที่พนักงานเก็บภาษีได้ลงลายมือชื่อในใบเสร็จรับเงิน เว้นแต่การชำระภาษีตามวรรคสอง ให้ถือว่าวันส่งทางไปรษณีย์ วันชำระผ่านธนาคาร หรือวันชำระโดยวิธีอื่นตามที่กำหนด แล้วแต่กรณี เป็นวันชำระภาษี

^๒มาตรา ๔๐ ค่าภาษีนั่น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๔๒ ถ้าค่าภาษีมิได้ชำระภายในเวลาที่กำหนดในหมวด ๒ ไซ้ ท่านว่าเงินค่าภาษีนั่นค้างชำระ

^๔มาตรา ๔๓ ถ้าเงินค่าภาษีค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดังอัตราต่อไปนี้

พระราชบัญญัติเดียวกัน และหากมิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภายในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๔๔ อันเป็นการแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์จะเร่งรัดให้มีการชำระค่าภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้เงินค่าภาษีที่เก็บได้ภายในเวลาที่กำหนดเป็นภาษีของปีนั้น

กรณีตามข้อหาหรือ การที่ผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีตามมาตรา ๔๒^๖ และเงินเพิ่มตามมาตรา ๔๓^๗ ได้ยื่นคำร้องขอผ่อนชำระภาษีค้างชำระเป็นงวด ๆ ต่อเทศบาลตำบลเกาะสมุย โดยนายกเทศมนตรีจะเรียกบุคคลดังกล่าวมาทำหนังสือสัญญารับสภาพหนี้และยินยอมให้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ พร้อมกับค่าปรับร้อยละสิบของภาษีค้างชำระเป็นงวด ๆ ไม่เกินสิบสองงวดหรือหนึ่งปี เป็นกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ให้อำนาจพนักงานเก็บภาษียินยอมให้ผ่อนชำระภาษีค้างชำระเป็นงวด ๆ ได้ อีกทั้งมาตรา ๔๔^๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเกินสี่เดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ เพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด ดังนั้น นายกเทศมนตรีจึงไม่อาจยินยอมให้ผ่อนชำระภาษีค้างชำระและเงินเพิ่มได้เนื่องจากไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

ประเด็นที่สอง นายกเทศมนตรีจะมอบอำนาจให้พนักงานเทศบาลเป็นผู้ลงนามในหนังสือรับสภาพหนี้แทนได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า เมื่อได้ตอบข้อหาหรือประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า นายกเทศมนตรีไม่อาจยินยอมให้ผ่อนชำระภาษีค้างชำระและเงินเพิ่มเนื่องจากไม่มีอำนาจตามกฎหมาย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยข้อหาหรือประเด็นนี้อีก

(๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือน ให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภาษีที่ค้าง

“มาตรา ๔๔ ถ้ามิได้มีการชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มภายในสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งค้างชำระค่าภาษีเพื่อนำเงินมาชำระเป็นค่าภาษี เงินเพิ่ม ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายโดยมิต้องขอให้ศาลสั่งหรือออกหมายยึด

การยึด आयัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๕๘